

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion osanotosta Osakeyhtiö Maakiinteistöpankki nimisen pankkiyhtiön toiminnan laajentamiseen maatalouden velkain vakauttamista varten sekä tästä aiheutuvasta lisäyksestä vuoden 1931 tulo- ja menoarvioon.

Tuotantoelämän pula, joka Suomessa samoin kuin muuallakin maailmassa toistaiseksi on heikentymättömänä jatkunut, on, niin kuin tunnettua, maassamme erikoisen ankarasti kohdistunut maatalouteen. Vuodesta 1928, jolloin pulan voi sanoa Suomessa alkaneen, on maatalouden asema, siitä huolimatta, että sadot vuosina 1929 ja 1930 ovat olleet verraten hyvät, huonontumistaan huonontunut. Hintain lasku ja menekkipula on arveluttavasti heikentänyt sen tilaa. Sitä on ollut omiansa suuresti pahentamaan myöskin maatalouden jo varemmin nousukautena tapahtunut velkaantumisen. Maanviljelijät ovat kuluineen vuosina sijoittaneet paljon lainapääomia maataloudellisiin tarkoituksiin, tilanostoihin, rakennuksiin ja muihin uudistuksiin sekä perusparannuksiin. Mutta sen lisäksi sijoitti moni maanviljelijä näinä aikoina lainavaroja myöskin likeyrityksiin, joiden heikko kannattavuus tai suoranainen kannattamattomuus on lisännyt maataloudenharjoittajain velkataakkaa. Niidenkin kohdalta, jotka ehkä muuten olisivat kestäneet ahtaan ajan painon, on velkataakka meidän oloillemme ominaisen takausjärjestelmän johdosta useissa tapauksissa tullut ylivoimaiseksi kantaa.

Taloudellisen neuvottelukunnan toimitettamassa tutkimuksessa on Suomen maatalouden kokonaisvelkamäärä vuosien 1929—1930 vaihteessa arvioitu 5,920 miljoonaksi

markaksi. Tästä luotosta ovat kauppankit ja säästöpankit myöntäneet 33.8 % eli noin 2 miljoonaa markkaa. Pitkäaikaista luottoa myöntävien rahalaitosten, Suomen Hypoteekkiyhdistyksen ja erilaisten vakuutusyhtiöiden osuus maatalousluotosta on laskettu olevan vain 9.8 %. Valtion maataloudelle myöntämä, pääasiallisesti pitkäaikainen luotto on laskettu 7 %:ksi kokonaisvelkamäärästä, josta asutusluotto muodostaa suurimman osan, vuoden 1929 lopussa noin 256 milj. markkaa. Osuuskassojen vuoden 1929 loppuun mennessä myöntämän luoton kokonaismäärä oli 1,059.6 milj. markkaa, josta pitkäaikaista luottoa oli 141.3 milj. markkaa. Yksityisten antama maatalousluotto on laskettu 27 %:ksi eli yli 1.5 miljoonaksi markaksi.

Kun pitkäaikaiseksi, irtisanomattomaksi luotoksi lasketaan Suomen Hypoteekkiyhdistyksen ja vakuutusyhtiöiden sekä valtion myöntämä luotto ja siihen lisätään osuuskassojen antama pitkäaikainen luotto, saadaan pitkäaikaisen luoton osuudeksi lähes 20 % kokonaisvelkamäärästä eli yhteensä noin 1,135 milj. markkaa. Lyhytaikaisen luoton osuus maatalousluotosta jää täten huomattavan suureksi eli noin 80 %:ksi luoton määrästä.

Kiinnitettyä velkaa on laskettu olleen 2,279 milj. markkaa, kiinnittämätöntä 3,345 milj. markkaa, johon vekselivelat eivät kui-

tenkaan sisälly, sekä vekselivelkoja 296 milj. markkaa.

Keskimääräinen korko on ollut kauppankkien luotossa 10.9 %, säästöpankkien 9.5 %, osuuskassojen 8.8 % ja yksityisten antamista lainoista 8 % sekä valtion 5.1 %.

Nämä luvut, jotka tosin perustuvat pääasiallisesti arviolaskelmiin, osoittavat toisaalta, että maatalousluoton vakauttamaton osa on arveluttavan suuri, sekä toisaalta, että maatalousluoton korkorasitus, joka ei kylläkään ole ainoa, tai edes pääasiallinen syy maatalouden kannattamattomuuteen on, varsinkin, jos sitä verrataan maatalouden tuottoon, raskas. Suomen maatalouden asema on muodostunut niin heikoksi, että sen kannattavaisuus tilivuotena 1929—1930 oli maataloushallituksen kirjanpitotilojen mukaan ainoastaan 2.9 %.

Pulan vaikutus maatalouteen käy ilmi siitä, että kuluvana vuonna on maatalouskiinteistöjen pakkomyynnejä ollut runsaasti. Tämän vuoden tammi—heinäkuun aikana on maatiloja myyty pakkohuutokaupoilla eri lääneissä seuraavasti:

Uudenmaan	55
Turun ja Porin	130
Ahvenanmaan	2
Hämeen	79
Viipurin	254
Mikkelin	49
Kuopion	82
Vaasan	175
Oulun	121
Yhteensä	947

Pakkomyynneillä on myyty 244 10 h:a pienempää, 358 10—50 h:n suuruista, 155 keskikokoista eli 50—100 h:n suuruista ja 183 100 h:a suurempaa tilaa.

Ulosmitattuja kiinteistöjä oli heinäkuun 31 p:nä 1931 koko maassa 1,975 ja myytäväksi kuulutettuja 440.

Maatalouden tilan ollessa sellainen kuin edellä on esitetty, ei Hallitus, kuten luonnollista onkin, ole voinut olla siihen kiinnittämättä vakavaa huomiota. Se on toimeensa viime keväänä tullessansa ollut täysin selvillä siitä, että kaikki, mikä valtiollisen tehtäviin voi maatalouden auttamiseksi kuulua, myöskin on tehtävä. Hallitus on harkinnut niitä mahdollisuuksia, joita maatalouden vaikeuksien voittamiseksi on on ollut tarjolla ja on ryhtynyt niihin toimenpiteisiin, jotka se maan yleistä etua silmälläpitäen on katsonut olevan toteutettavissa.

Näitä toimenpiteitä suunnitellessaan Hallitus on kuitenkin pitänyt eräiden yleisten edellytysten voimassapitämistä välttämättömänä.

Ennen kaikkea on ollut tarpeellista pitää huolta siitä, että sisäinen järjestys ja kansalaisten laillinen oikeusturva on saatu palautetuksi ja järkkymättömästi voimaan. Valtio- ja kansantaloutemme nojautuu sangen huomattavalta osalta ulkomaisten pääomien tukeen — yksin lyhytaikainen ulkomainen luottomme on arvioitu nousevan noin 2.5 miljardiin markkaan, pitkäaikaisesta luotosta puhumattakaan — eikä mikään ole siinä määrin omiansa häiritsemään mainittujen pääomien säilymistä ja uusien, elinkeinoelämän kehitykselle tarpeellisten pääomien virtaamista maahan kuin poliittisten olojen häilyväisyys. Hallitus voikin tyydytyksellä merkitä, että se sisäpoliittinen jännitys, joka viime vuonna ja kuluneen vuoden alkupuolella maassa vallitsi, on lauennut ja maan poliittinen elämä rauhoittunut.

Yhtä välttämättömäksi talouspoliittisten toimenpiteiden ehdoksi on Hallitus, osittain yllämainitusta, osittain muista yhtä tärkeistä syistä, katsonut omistusoikeuden järkkymättömyyden. Siitä syystä Hallitus kuluneena keväänä, jolloin edesvastuuttomat voimat ryhtyivät toimitettavia omaisuuden rahaksimuuttoja väkivaltaisain keinoin häi-

ritsemään, piti velvollisuutenaan asettaa sulun tällaiselle vallattomuudelle, josta siten on tullutkin loppu.

Mielihyvin on Hallitus niinkään voinut todeta, etteivät ulkopoliittiset suhteet sen toimeisaoloaikana ole sen tehtäviä häirinneet.

Enemmän huolta on kysynyt valtion rahataloudellinen asema. Ennenkuin valtio voi edes siinä muodossa, jossa se valtion tehtävien kannalta on puolustettavissa, tukea kansantaloutta, on tarpeellista, että sen oman talouden pohja on terve ja järkkymätön. Taloudellisen pulan vaikutukset ovat ilmenneet valtiotaloudenkin tuloissa, jotka kuluvana vuotena ovat osoittaneet huomattavia vähennyksiä siitä, mihin tulot oli arvioitu. Tasapainon säilyttämiseksi tulojen ja menojen välillä Hallitus toimeensa ryhtyessään ensi töikseen katsoi välttämättömäksi, niinkuin eri yhteydessä lähemmin mainitaan, supistaa kuluvan vuoden menoja kaikissa kohdin, joissa se vielä oli mahdollista. Näin syntyneiden säästöjen avulla sekä käyttäen Eduskunnan sille myöntämää valtuutta lyhytaikaisen luoton ottamiseen on mainittu tasapaino saavutettu, ilman että ainakaan sanottavia häiriöitä valtiokoneiston toiminnassa on voitu havaita. Ensi vuoden tulo- ja menoarvion laadinnassa on Hallituksen menojen suhteen täytynyt harjoittaa vielä ankarampaa säästäväisyyttä, jotta voitaisiin pysyttää menot tulojen tasalla ja tarvitsematta enempää turvautua ulkomaiseen luottoon, jonka saaminen poliittisten olojen Europassa edelleen jännittyessä on osoittautunut vaikeaksi. Niinkuin Eduskunnalle jätettävä tulo- ja menoarvioesitys osoittaa, on tämäkin päämäärä, tosin monin raskain uhrauksin, saavutettu.

Hallitus on myöskin ollut selvillä siitä, että maan rahan arvon järkkymättömyys on kaikkien talouselämän tervehdyttämistoimenpiteiden ehdottomia edellytyksiä. Pieni maa, sellainen kuin Suomi, ei voi

yksin ryhtyä hintain laskua ehkäisemään rahaan kohdistuvien keinoin, vaan on niitä, jos ne maailman talouspulan helpoittamisen kannalta havaitaan soveliaiksi, ainoastaan kansainvälisin yhteistoimin käytettävä. Rahan arvon huonontuminen, yhdessä maassa toimeenpantuna, saisi aikaan epäluuloa maatumme kohtaan ja tuottaisi talouselämälle paljon suurempia vaikeuksia, kuin mitä se joitakin elinkeinohaaroja hyödyttäisi, siitä puhumattakaan, mitä vahinkoa se tuottaisi maan noin 1½ miljoonalle säästöönpanijalle.

Ylläesitettyjen edellytysten vallitessa Hallituksella on ollut mahdollisuuksia suunnitella eräitä talouspoliittisia toimenpiteitä maatalouden aseman tukemiseksi. Sitä tehdessään ei Hallitus kuitenkaan ole voinut olla huomioonottamatta, että valtiovallan on varovasti puututtava taloudellisen elämän kulkuun, koska tällainen puuttuminen helposti voi saada aikaan enemmän vahinkoa kuin todellista hyötyä.

Välttämättömänä on myös pidettävä, että valtion huolenpito kohdistuu maan koko elinkeinoelämän elvyttämiseen. Maan teollisuus ja kauppa, jos ne voisivat saavuttaa menettämänsä asemat, tukisivat voimakkaasti myöskin maatalouden tervehtymispyrkimyksiä. Täytyy valittaa, että valtion rahataloudellinen asema ei tällä hetkellä tee mahdolliseksi tuotantoelämän verotuksen helpottamista, mikä toimenpide niiden kannalta, samoinkuin myöskin välittömästi maatalouden kannalta olisi tarpeellista. On toivottavaa, että teollisuus ja kauppa, helpommin kuin maatalous uuteen hintatasoon mukautuvina, selviävät ennen pitkää vaikeuksistaan ja voivat antaa työansiomahdollisuuksia niille kymmenille tuhansille maan kansalaisille, jotka tätä nykyä ovat työttöminä.

Yhtenä sellaisena keinona, jolla valtiolta, tehtävänsä ulkopuolelle menemättä, voi maataloutta tukea, on sen velkojen vaikuttamispyrkimysten tukeminen.

Suomen maatalouden suuria heikkouksia nykyisin on, niinkuin edellä jo mainittiin, lyhytaikaisten, kalliskorkoisten lainojen runsaus. Maatalouden luottopulaa helpoitettaessa olisi siis pyrittävä vakauttamaan tällaiset lainat pitkäaikaisiksi, huokeakorkoisiksi kiinnelainoiksi. Sellainen järjestely on nykyisin kuitenkin vaikeata, kun maassa vallitsee rahanniukkuus eikä ulkomailtaakaan, tilanteen ollessa nykyisellään, näytä olevan mahdollisuuksia saada edullisia lainoja. Nykyinen luottojärjestelmämme, jossa obligatioiden käyttö muiden maiden oloihin verrattuna on erittäin vähäistä, on ollut omansa ehkäisemään luotto-olojen tyydyttävää järjestelyä. Tässä suhteessa olisi muutoksen aikaansaaminen toivottava, ja sitä tarkoitti Hallituksen esitys vuoden 1931 valtiopäiville eräiden obligatioiden verovapaudesta, jonka esityksen tultua hyväksytyksi nyttemmin näyttää olevan jonkinlaisia mahdollisuuksia asiain tilan korjaamiseksi.

Maatalouden velkain vakauttamiseksi ovat Suomen Hypoteekkiyhdistys ja Osuus-kassojen Keskuslainerahasto Osakeyhtiö toimineet. Näistä on ensiksimmäinen saanut kuluvana vuonna oikeuden ottaa 30 milj. markan suuruisen obligatiolainan, jonka obligatioille valtioneuvosto on myöntänyt verovapauden. Osuus-kassojen Keskuslainerahasto Osakeyhtiölle on tänä vuonna myönnetty oikeus ottaa kaksi yhteensä 100 milj. markan suuruisia obligatiolainaa, ja on toisen 50 milj. markan suuruisen lainan obligatioille myönnetty verovapaus. Tämä luottolaitos on elokuun alusta 1930 elokuun alkuun 1931 antanut kaikkiaan noin 6,000 maatalouskiinteistön omistajalle kiinnelainoja yhteensä noin 223 milj. markkaa. Lisäksi on sanottu laitos aikaisemmin hankituista varoista myöntänyt 1,800 lainaa, joita lainoja yhteensä noin 70 milj. markkaa, ei vielä asiakirjain puutteellisuuden ja eräiden muiden syiden vuoksi ole voitu maksattaa. Edelleen on keskuslaina-

rahasto kuluvana vuonna otetusta 50 milj. markan kotimaisesta obligatiolainasta myöntänyt noin 1,300 lainaa, yhteensä 39 milj. markkaa, joita myöskään vielä ei ole maksatettu.

Kun ulosmittausten ja pakkomyyntien alaiseksi on todettu joutuneen lukuisa joukko sellaisiakin maatalouksia, jotka velkojen määrään ja mahdollisuuksiinsa nähden ovat sikäli terveellä pohjalla, että ne olisivat velkojen vakauttamisella pakkomyynneistä pelastettavissa, ja kun on vaara olemassa, että terveelläkin pohjalla olevia maatalouksia jatkuvasti voi joutua saman kohtalon alaiseksi, on velkain vakauttamista muullakin tavoin edistettävä.

Maan pienviljelijäväestö, varsinkin se osa siitä, joka joutui maansa ostamaan korkeilla hinnoilla, on valtiolle suoritettavien korkojen ja kuoletuksien maksamisessa joutunut vaikeuksiin, kun sen sivuansiot metsätöiden supistuessa ovat tyrehtyneet. On kohtuullista, että valtio maksuhelpotuksia myöntämällä helpottaa heidän asemaansa. Niissä tapauksissa, jolloin pientiloja on jäänyt raskaita kantatilojen kiinnitykset, on Hypoteekkiyhdistyksellä, Osuus-kassojen Keskuslainerahastolla ja Asutusrahastolla tilaisuus auttaa pientilojen omistajia asiain järjestelyssä.

Poikkeuksellisen pulatilanteen sivuuttamiseksi voi osoittautua välttämättömäksi eräissä tapauksissa myöntää suurempia lainoja kiinnitysvakuutta vastaan kuin mitä edellä mainitut luottolaitokset ottamainsa obligatiolainain ehtojen sekä sääntöjensä mukaan voivat antaa. Sitä varten on katsottu välttämättömäksi saada aikaan myöskin toissijaista kiinteistöluottoa myöntävä rahalaitos. Sellaiseksi on suunniteltu Osakeyhtiö Maakiinteistöpankki, jonka perustamiseen ja toiminnan tukemiseen valtio tulisi osallistumaan, sillä tavoin kuin tuonnempana esitetään.

Maatalouden velkain vakauttamista kiinnityslainoiksi on jossain määrin vaikeutta-

nut myöskin se, että voimassaolevan lain mukaan kiinnitys voidaan vahvistaa kihlakunnanoikeudessa vain varsinaisilla käräjillä, joiden väliajat ovat melko pitkät. Tämän vuoksi, ja jotta kiinnitykset saataisiin ilman liiallista ajanhukkaa vahvistetuiksi, on katsottu tarpeelliseksi saada lainsäädäntöön sellainen muutos, että kiinnitysasiain käsittely on mahdollinen myöskin välikäräjissä. Tässä tarkoituksessa on laadittu esitys laiksi oikeudenkäymiskaaren 4 luvun 2 §:n muuttamisesta.

Konkurssisäännön mukaan vaaditaan n. s. akordisopimukseen kaikkien velkojain hyväksyminen. Täten siis velkojain suurikin enemmistö, jonka saatavat tulisivat parhaiten peitettyiksi velallisen kanssa tehtävillä sopimuksilla sekä pesän omaisuuden järkipärisellä hoitamisella, joutuvat usein vastoin tahtoaan alistumaan konkurssimenettelyyn yhdenkin velkojan, jolla mahdollisesti on vain aivan pieni saatava, kieltäytyttyä hyväksymästä sopimusta. Tämän vuoksi on lainvalmistelukunnan tehtäväksi annettu harkita, eikö akordisopimusta koskevia säännöksiä voitaisi, konkurssisäännön täydellisempää uudistamista odottamatta, ilman suurempia haittoja väliaikaisesti niin muuttaa, että akordin aikaansaamiseksi riittäisi velkojain määräänemmistön suostumus, sekä, jos lainvalmistelukunta sen mahdolliseksi havaitsee, laatia ehdotus asiasta Eduskunnalle vielä tänä syksynä annettavaksi Hallituksen esitykseksi.

Maatalouden ahdinkotilasta johtuva maatalousirtaimiston sekä maatilain ulosmittauksia ja pakkohuutokauppoja on paikoitain ollut siinä määrin, että ulosottomies tuskin on säädetyn ajan kuluessa ehtinyt kaikkia pakkohuutokauppoja toimittaa. Kun monia sellaisiakin talouksia, jotka velkojen vakauttamisella saataisiin vakaalle pohjalle, on joutunut ja todennäköisesti edelleen joutuu ulosmittauksen ja pakkohuutokaupan esineeksi, ja kun useinkin pakkohuutokauppa saadaan estetyksi sekä ulosmittaus peruute-

tuksi, jos vain on riittävästi aikaa velkojain neuvotteluun sekä toimenpiteisiin velkain vakauttamiseksi, on kysymys pakkohuutokauppojen pitämisenä säädetyn ajan jatkamisesta tullut tästäkin syystä harkittavaksi. Määräajan pidentäminen on suunniteltu väliaikaiseksi, ja sitä varten on laadittu esitys laiksi ulosottolain eräiden säännösten väliaikaisesta muuttamisesta. Esityksen mukaan pidennettäisiin pakkohuutokauppojen pitämiseksi säädetty aika 4:stä kuukaudesta 6:teen kuukauteen, jota paitsi oikeusministerille annettaisiin valta, milloin jokin luottolaitos voi vakauttaa velallisen velat, näiden järjestämiseksi myöntää yksityistapauksessa lykkäystä vielä 3 kuukautta.

Edelleen on kysymys kiinnitettyjen velkain korkojen huomioonottamisesta vähennyksenä tuloista kunnallistaksoituksessa tullut esille ensinnäkin sen vuoksi, että varsinkin velkain rasittaman maatalouden verorasitus on raskas, ja toiseksi siitä syystä, että pyrkimyksenä on oleva saada maatalouden velat mahdollisuuden mukaan vakautetuiksi kiinnitys- ja kuoletuslainoiksi. Kun nykyään voimassaoleva korkovähennysten rajoitus ehkäisee tätä pyrkimystä, on Eduskunnalle annettu esitys sanotun rajoituksen lieventämisestä sikäli, että nykyistä suurempi vähennys käy mahdolliseksi.

Kosketelluilla esityksillä on tarkoitus helpottaa velallisen hädänalaista luottoasemaa sekä edistää hänen pyrkimystään taloudellisen tilansa vakauttamiseksi.

Mutta myös muissa suhteissa voitaneen eräisiin toimenpiteisiin ryhtyä maatalouden harjoittajain hyväksi.

On laskettu, että maanviljelijät ovat tilivuonna 1929—1930 menettäneet maataloustuotteiden hintain alennuksen takia noin 1,500 milj. markkaa, kun maataloustarvikemenot samaan aikaan ovat alentuneet vain noin 500 milj. markalla. Metsänmyynnistä ja metsätöistä maatalousväestön osalle kertyneistä tuloista on maatalousväestö menettä-

nyt vuonna 1930 arviolaskelman mukaan 1,000 milj. markkaa vuoden 1927 määrästä.

Tilanteen maataloustuotemarkkinoilla muodostuttua tällaiseksi vaatii menekki- ja hintapulan vaurioiden lieventäminen myös toimenpiteitä.

Maataloustuotteiden menekkiä edistetäessä on kiinnitettävä suurta huomiota näiden tuotteiden jalostuksen ja kaupan järjestämiseen. Samaan tapaan kuin useissa muissa maissa on maatalouspulan vaurioita pyritty lieventämään siten, että tuetaan maanviljelijäin osuustoiminnallisia tuotantolaitoksia ja helpoitetaan uusien sellaisten perustamista. Valtioneuvosto onkin helmikuun 26 päivänä kuluvaan vuotta varannut vanhuus- ja työkyvyttömyysrahaston varoista 30 milj. markkaa käytettäväksi ensi sijassa Osuuskassojen Keskuslainarahasto Osakeyhtiön välityksellä tällaisiin tarkoituksiin. Lähinnä on tarkoitus tukea osuusmeijereitä niiden epäedullisten lainojen vakauttamisessa, helpottaa eräiden vientiteurastamojen laajentamista, mikä toimenpide johtuu sianlihan tuotannon kohoamisesta, ja saada aikaan osuustoiminnallisia viljavarastohuoneita.

Valtioneuvosto oli asettanut neuvottelukunnan laatimaan suunnitelmaa toimenpiteistä maataloustuotteiden menekin edistämiseksi ja välityskustannusten vähentämiseksi. Tämän neuvottelukunnan huomiota kiinnitti maatalousministeriö kotimaisen viljakaupan alalla esiintyviin epäkohtiin, jotka rajoittavat kelvollisen viljan menekkiä antaen samalla neuvottelukunnan tehtäväksi laatia kotimaisen viljan jauhatus- ja sekoituspakkoa koskevan lakiehdotuksen. Neuvottelukunnan ehdotukseen perustuen annetaan Eduskunnalle jauhatus- ja sekoituspakon sisältävä esitys laiksi kotimaisen viljan menekin edistämiseksi. Muut neuvottelukunnan ehdotukset maataloustuotteiden menekin edistämiseksi ovat maatalousministeriössä edelleen valmisteltavana.

Kananmunain ja sianlihan vientitodistuksia koskevan 29/12 1929 vahvistetun lain pe-

rusteella on kananmunain ja sianlihan vienti edelleen suuresti lisääntynyt. Kananmunain viennin ollessa vuonna 1928 vain 5,874 kiloa oli se vuonna 1929 39,831 kiloa, ja vuonna 1930 se nousi 433,047 kiloon. Kuluvana vuonna on vienti edelleen kohonnut ollen tammii—helmikuun aikana 1,087,974 kiloa.

Sianlihan vienti on allamainittuina vuosina ollut seuraava:

Vuosi	tuoretta kiloa	suolattua kiloa	yhteensä kiloa
1928	81,904	102	82,006
1929	149,500	155	149,655
1930	83,718	257,127	340,845
1931 tammik. heinäk.	73,710	539,366	613,076

Kuten näistä luvuista ilmenee on mainitun lain turvin saatu aikaan ilahduttava tuotannon nousu, joka merkittävällä tavalla on ollut omansa lieventämään nykyisen maatalouspulan aiheuttamia vaikeuksia, varsinkin pienviljelijöille. Näin ollen on tarkoituksenmukaista huolehtia siitä, että näille maatalouden aloille annettu tuki pysytetään. Muutenkin on näiden alojen edistämiseksi suunnitelmanmukaisesti työskenneltävä, koska vain jatkuvan yhtenäisen toiminnan avulla nämä alat voivat kehittyä sellaisiksi kuin ne ovat muun muassa Tanskan maataloudessa.

Kun naudanlihantuotannon kohotessa sen menekki ei ole vastaavasti lisääntynyt, vaan, päinvastoin, pyrkinyt vähenemään ensi sijassa sen vuoksi, että eräiden valtioiden omaksumat tuontirajoitukset ovat lihanvientiämme ehkäisseet, on koetettu ylläpitää sekä avata mahdollisuuksia lihan ja lihasäilykkeiden vientiin lähinnä Ruotsiin, Norjaan, Saksaan ja Englantiin. Samalla on ryhdytty toimenpiteisiin lihankuljetuksen saamiseksi entistä tarkoituksenmukaisemmaksi rautateillä.

Tässä yhteydessä on myöskin esitettävä, että valtioneuvosto on Eduskunnan esittämän

toivomuksen johdosta ryhtynyt toimenpiteisiin, että valtion laitokset niin suuressa määrin kuin on mahdollista käyttäisivät polttoaineena halkoja. Nytemmin käytetään muun muassa valtion rautateillä halkoja kaikilla radoilla, kuitenkin sillä rajoituksella, että rataosilla Helsinki—Rajajoki, Helsinki—Turku, Helsinki—Tampere ja Turku—Tampere käytetään halkojen ohella myöskin kivihiiltä. Niinikään, paloturvallisuuden vuoksi, käytetään kivihiiltä muutamain paikoin päivystysvetureissa.

Myöskin kotimaisten maataloustuotteiden käytön lisäämiseksi valtion laitoksissa on ryhdytty toimenpiteisiin.

Maataloustuotteiden menekkiä sekä kotietä ulkomaisilla markkinoilla on tarkoitus edellä jo esitettyjen lisäksi edistää erällä muilla toimenpiteillä, mutta ovat ne vielä valmisteltavina. Samoin on jo ryhdytty toimenpiteisiin maataloudellisen neuvontatyön keskittämiseksi ja järjestämiseksi pula-ajan mukaiseksi. Niinikään on tehty eräitä aloitteita, jotka tarkoittavat tuotantokustannusten supistamista maataloudessa.

Yleisestä talouspulasta ja osittain myöskin maatalouspulasta on johtunut, että työttömyys on huomattavasti kuluvana vuonna laajentunut. Kuluvan vuoden toukokuun loppuun mennessä käytettiin Eduskunnan myöntämästä 50 milj. markan määrärahasta noin 35 milj. markkaa työttömyyden lieventämiseen. Mikäli jällellä oleva määräraha ei näytä tarkoitukseen tänä vuonna riittävän tulee hallitus aikanaan ryhtymään asian vaatimiin toimenpiteisiin. Varatöiden järjestäminen kuluvana syksynä on jo otettu valmisteltavaksi ja yksityiskohtaiset ohjeet työttömyysasiassa on jo heinäkuulla vahvistettu. Niitä koskevat pääkohdat on esitetty Hallituksen esityksessä valtion tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1932.

Mitä erityisesti tulee Osakeyhtiö Maakiinteistöpankin toiminnan laajentamiseen, mainittakoon, että sanottu pankki, joka on perustettu vuonna 1916, on jo jossakin määrin harjoittanut luotonantoa kiinnitystä vastaan maakiinteistöihin, myöntäen lainoja aina 60 %:iin saakka pankin johtokunnan, toimitetun arvioimisen nojalla, kiinteistölle määräämästä arvosta. Nykyisissä oloissa olisi kuitenkin kiinnityslainoja myönnettävä aina 70 %:tiin asti kiinteistöjen arvosta ynnä lisäksi arvometsää sekä maatalousirtaimistoa vastaan aina 30 %:tiin metsän ja 30 %:iin irtaimiston arvosta. Samalla on suunniteltu, että luoton saajat tulisivat 5 %:iin saakka lainamäärästä olemaan yhteisvastuussa pankin luotonannon ehkä aiheuttamista tappioista.

Tämän luotonantotoiminnan aloittamista varten on pankin yhtiöjärjestykseen jo tehty tarpeelliset muutokset, ja samalla on sen osakepääoma, ennestään 4 milj. markkaa, päätetty koroittaa 20 milj. markkaan. Osakepääoman koroituksesta, 16 milj. markasta, ovat eräät rahalaitokset ja keskusliikkeet merkinneet 8 milj. markkaa kuitenkin sillä ehdolla, että valtion tulisi sitoutua lunastamaan nimellisarvosta nämä osakkeet kymmenen vuoden kuluttua siinä tapauksessa, ettei Suomen Hypoteekkiyhdistys, jolla siihen on maakiinteistöpankin yhtiöjärjestyksen nojalla oikeus, mainittuja osakkeita sanotun ajan kuluessa lunastaisi. Loput 8 milj. markkaa, on suunniteltu valtion merkittäväksi. Yhtiöjärjestyksen mukaan voi pankki antaa obligatioita siihen määrään, että yhtiön pääoma aina vastaa vähintään kymmenettä osaa annettujen obligatioiden nimellisarvosta. Täten pankki sen osakepääoman tultua edellämainittuun määrään koroitetuksi, voisi lisätä obligatioidensa määrää ainakin 200 milj. markkaan.

Pankin johtokuntana ovat Suomen Hypoteekkiyhdistyksen ja valtion sekä niiden rahalaitosten ja keskusliikkeiden edus-

tajat, jotka ovat pankin osakepääoman merkinneet. Pankin arviomiehinä tulisivat toimimaan paikallisista oloista riippuen Suomen Hypoteekkiyhdistyksen tai muut arviomiehet, ja liiketehtäviin voitaisiin, sopimuksen mukaan, tarpeen tullen käyttää myöskin muiden, pankin osakkaina olevien rahalaitosten apua.

Pankki tulisi myöntämään lainat joko pysyvinä, määrätyn molemminpuolisen irtisanomisajan varassa olevina tai kuoletuslainoina niille asetettavien ehtojen mukaisesti.

Suunnitellulle 200 milj. markan obligatiomäärälle tulisi annettavaksi valtion takuu sekä sellainen verovapaus kuin on säädetty 22 päivänä toukokuuta 1931 annetussa laissa eräiden obligatioiden verovapaudesta. Obligatioiden korko voitaisiin määrätä $6\frac{1}{2}$ %:ksi, koska on todennäköistä, että luotonantajat tulisivat tällaisiin obligatioihin vaihtamaan täydestä arvosta niiden hallussa olevia, varmoiksi katsottuja saamistodistuksia. Jos obligatioilla sitävastoin lunastettaisiin epävarmoja tai heikkoja saatavia luottolaitoksilta tai yksityisiltä, voitaisiin niitä ottaa pankin haltuun vain alle saatavien nimellisarvon. Yllämainittu $6\frac{1}{2}$ %:n korko asetettaisiin obligatioille edellyttäen, että talletuskorko kuten nykyään, tulisi olemaan korkeintaan 6 %. Jos talletuskorko kuitenkin ennen obligatioiden antoa laskisi, voitaisiin myöskin obligatiot antaa vastaavasti halvemmalla korolla. Obligatiot oikeutettaisiin pankki milloin hyvänsä rahalla lunastamaan, jotta luotonantajat voisivat saada vastaavan edun korkokannan mahdollisesta alenemisestä.

Myöntäessään lainoja tulisi pankin vaatia täysi selvitys asianomaisen lainanhakijan taloudellisesta asemasta ja myöskin hänen takaussitoumuksistaan. Laina-anomuksiin tulisi liittää paikallisen luottolaitoksen, kuten osuuskassan, säästöpankin tai pankin-konttorin tai -asioimiston puoltolause. Niinikään tulisi lainanhakijan esittää pan-

kille paikallisen metsänhoitolautakunnan sitoumus, jossa se ottaa valvoakseen, että metsänkäyttö tapahtuu niinkuin lainasopimuksissa mainitaan.

Pankin tehtäviin ei tulisi kuulumaan sellaisten lainojen vakauttaminen, joita voidaan pitää vakautettuina, kuten osuuskassojen ja vakuutuslaitosten antamia kuoletuslainoja, samoin osuuskassojen ja säästöpankkien myöntämiä seisovia lainoja sekä yksityisten antamia pysyviä lainoja, mikäli niitä syystä tai toisesta ei ole irtisanottu maksettaviksi. Vakauttamisen tulisi niinollen kohdistua pääasiallisesti lyhytaikaisiin, korkeakorkoisiin velkoihin, kuten vekselihin, kassakreditiviilainoihin sekä jo irtisanottuihin yksityisiin lainoihin. Pankin tehtäviin ei myöskään kuuluisi myöntää lainoja sellaisille hakijoille, jotka voivat saada pysyviä lainoja osuuskassoista, säästöpankeista, vakuutuslaitoksista tai Suomen Hypoteekkiyhdistykseltä. Täten pankki tällä lainanannollaan, joka on tarkoitettu tilapäisluontoiseksi, ei tulisi kilpailemaan varsinaisten maatalouden luottoa hoitavien rahalaitosten kanssa.

Maatalouden harjoittajain joukossa on paljon siinä määrin ylivelkaantuneita, ettei heidän asemansa ole velkojen vakauttamisella pelastettavissa, ja myöskin sellaisia, jotka ovat antautuneet maa- ja metsätaloudelle vieraisiin liikeyrityksiin, joista aiheutuneiden velkain vakauttaminen myöskään ei kuuluisi pankin ohjelmaan.

Siinä tarkoituksessa, että pankki voisi luotonantajiaan rasittamatta peittää sen uudelleen organisoinnista ja sen toiminnan laajentumisesta aiheutuneet kustannukset, on pankkia suunniteltu avustettavaksi valtion varoilla kahden vuoden aikana 3 miljoonalla markalla vuodessa.

Kun pankkiliikkeestä, jota yhtiö harjoittaa, 10 päivänä toukokuuta 1886 annetun asetuksen 18 §:n mukaan pankkilaitos ei voi saada apua yleisistä varoista eikä valtio voi ottaa osaa sen

kannattamiseen, edellyttää tässä esitetyn suunnitelman toteuttaminen lainsäädäntöä, joka oikeuttaa valtion merkitsemään kysymyksessäolevan pankin osakkeita sekä tuke-

maan sitä sillä tavoin kuin edellä on esitetty. Tämän vuoksi ja samalla kun suunnitelma esitetään Eduskunnalle, annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

valtion osanotosta Osakeyhtiö Maakiinteistöpankki nimisen pankkiyhtiön toiminnan laajentamiseen maatalouden velkain vakauttamista varten.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään täten:

1 §.

Valtio ottaa osaa enintään kahdeksalla miljoonalla markalla Osakeyhtiö Maakiinteistöpankki nimisen pankkiyhtiön osakepääoman koroittamiseen kahteenkymmeneen miljoonaan markkaan.

2 §.

Valtioneuvostolle annetaan oikeus sitoutua siinä tapauksessa, ettei Suomen Hypoteekkiyhdistys, jolla Osakeyhtiö Maakiinteistöpankin yhtiöjärjestyksen nojalla on siihen oikeus, kymmenen vuoden kuluessa lunastaisi niitä osakkeita, jotka eräät rahalaitokset ja keskusliikkeet ottavat mainitun pankin osakepääoman koroittamiseksi 1 §:ssä sanottuun määrään, kymmenen vuoden kuluttua lunastamaan tällaiset osakkeet nimellisarvosta.

3 §.

Valtioneuvosto oikeutetaan asettamallaan ehdoilla antamaan kahdensadan miljoonan markan määrään asti valtion takuu Osakeyhtiö Maakiinteistöpankin obligatiolainoille, jotka ovat käytettävät maatalouden velkain vakauttamiseksi.

Valtion täten takaamat obligatiot voi valtioneuvosto määrätä verovapaiksi 22 päi-

vänä toukokuuta 1931 annetussa laissa eräiden obligatioiden verovapaudesta olevien säännöksiin mukaan.

4 §.

Osakeyhtiö Maakiinteistöpankin toiminnan laajentumisesta aiheutuviin kustannuksiin myönnetään valtion avustusta vuosina 1931 ja 1932 3,000,000 markkaa vuodessa.

5 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain soveltamisesta antaa valtioneuvosto.

Sen nojalla, mitä edellä on esitetty, ehdotetaan lisäksi,

että Eduskunta päättäisi myöntää lisäykseksi kuluvan vuoden tulo- ja menoarvioon, ylimääräisen menoarvion V lukuun, uutena 9 momenttina, 8,000,000 markkaa Osakeyhtiö Maakiinteistöpankki nimisen pankkiyhtiön osakkeiden hankkimiseksi valtiolle;

myöntää lisäykseksi kuluvan vuoden tulo- ja menoarvioon ylimääräisen menoarvion VIII lukuun, uutena

34 momenttina, 3,000,000 markkaa
avustukseksi Osakeyhtiö Maakinteis-
töpankki nimiselle pankkiyhtiölle;
sekä

oikeuttaa valtioneuvoston sanottu-
jen lisämenojen suorittamiseen käyt-
tämään valtiovaraston pääomasäästöä.

Helsingissä elokuun 31 päivänä 1931.

Tasavallan Presidentti

P. E. SVINHUFVUD.

Valtiovarainministeri *Kyösti Järvinen.*